

Διαταραχή της Άρθρωσης: μια δυσκολία της ομιλίας

Λαμπριάνα Τσιακπίνη ΠΕ 21 Λογοθεραπεύτρια ΜΑ, Κ.Ε.Σ.Υ. Έβρου

«Μαμά, θέλω νελό! Θα ζωγλαφίσω με
νελομπογιές ένα δέντλο και ένα κάστρο....».

Η φυσιολογική άρθρωση πραγματοποιείται με μια σειρά από σύνθετες κινήσεις του στόματος και του προσώπου. Βασίζεται στην επακριβή τοποθέτηση, αλληλουχία, συγχρονισμό, ορθή κατεύθυνση και δύναμη των αρθρωτών*. Στις δυσκολίες άρθρωσης το παιδί επιλέγει το σωστό φώνημα (φθόγγο), αλλά το προφέρει λανθασμένα λόγω δυσκολίας στον μηχανισμό της άρθρωσης, δηλαδή η αιτία είναι μια δυσλειτουργία του **μηχανισμού παραγωγής** της ομιλίας (Καμπανάρου, 2007). Κατά τα άλλα, είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι το παιδί έχει καλά ανεπτυγμένες γλωσσικές ικανότητες, δηλαδή κατανοεί καλά τον λόγο και τον χρησιμοποιεί σωστά (π.χ. λεξιλόγιο, συντακτικό). Έτσι, η διαταραχή της άρθρωσης ή αλλιώς φωνητική διαταραχή είναι η δυσκολία στην κίνηση της ομιλίας σε συγκεκριμένα φωνήματα που δεν εκφέρονται σωστά, όπως το /ρ/, /κ/, /γ/ (Grohnfeldt, 2001). Επομένως, η δυσκολία στη σωστή παραγωγή ενός ή περισσότερων ήχων, όπως των /σ/, /τ/ ή /θ/, /φ/, έχει ως αποτέλεσμα την δυσκατάληπτη ομιλία.

Μην ξεχνάτε ότι η ανάπτυξη της ομιλίας και η παράλληλη ανάπτυξη του λόγου χρειάζονται χρόνο και πολλά γλωσσικά ερεθίσματα. Μέχρι την ηλικία των 6 περίπου ετών μαθαίνει ένα παιδί να εκφέρει όλους τους ήχους, δηλαδή τα φωνήματα της γλώσσας μας.

Μπορείτε λοιπόν

- ! για να ενδυναμώσετε λίγο τους αρθρωτές* του στόματος να κάνετε **μικρές αλλαγές στις διατροφικές συνήθειες** των μικρών μας φίλων. Καλό θα είναι να εντάξετε στη διατροφή του παιδιού σας πιο σκληρές τροφές, όπως κριτσίνια, την κόρα του ψωμιού, σουβλάκι και πιο τραγανά φρούτα και λαχανικά (μήλο σε κομμάτια αντί μπανάνας, ολόκληρο αγγουράκι, καρότο). Τα παραπάνω βοηθούν στην ενδυνάμωση των μυών του στόματος.
- ! κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού να **παράγετε ήχους** και να ενθαρρύνετε το παιδί σας να κάνει το ίδιο «Ντρρρριν, το τηλέφωνο χτυπά, ντρρρριν ντρρρριν, με ακούτε;» «Εμπρρρρρός», «Ββββββ βββ» όταν κάνετε αγώνες ράλι με τα αυτοκινητάκια.
- ! να **τονίζετε** κάποιες λέξεις, καθώς διαβάζετε τα αγαπημένα σας παραμύθια. Φωνάζτε λίγο παραπάνω και **επιμηκύνετε** τα φωνήματα στα οποία δυσκολεύεται το παιδί σας: ο Ρρρρρουύλης, ο πονηρρρρούλης, εάν δυσκολεύεται το παιδί στο /ρ/, Φφφφούλα, η ομορφφφούλα για το /φ/, ή «φφφφύσηξε δυνατά ένας αέρας», «...ακούστηκε ένας δυνατός θθθθόρυβος» για το /θ/, «σςσσιγά σςσσιγά άνοιξε την πόρτα», για το /σ/ κ.ά.
- ! να δραματοποιήσετε, οποιοδήποτε παραμύθι επιλέξετε, μαζί με το παιδί σας, δίνοντας έμφαση σε φράσεις και προτάσεις που περιέχουν το φώνημα στο οποίο δυσκολεύεται.

Προσπαθήστε να:

Μην διορθώνετε την άρθρωση του παιδιού σας ανοιχτά, όταν μιλά π.χ. «Δεν το λέμε έτσι παιδί μου». Απλώς τονίστε στην επικοινωνία σας μαζί του το φώνημα στο οποίο δυσκολεύεται, για παράδειγμα «μαμά σέλω παγωτό», πείτε πιο έντονα το /θ/, «Εσύ θθθθέλεις παγωτό, όμως ο καιρός δεν είναι καλός σήμερα και θθθθέλω να το ξανασκεφτώ».

Μην απαιτείτε από το παιδί να επαναλαμβάνει τις λέξεις που περιέχουν το φώνημα στο οποίο δυσκολεύεται εκτός εάν έχετε συμφωνήσει από κοινού ότι θα το κάνετε σε συγκεκριμένες λέξεις για να του το θυμίζετε.

Μην γελάτε όταν το παιδί διατυπώνει κάτι λανθασμένα. Το παιδί νομίζει ότι το κοροϊδεύετε αν και αυτή δεν είναι η πρόθεσή σας.

**Αρθρωτές είναι τα όργανα του σώματος που χρησιμοποιούνται για να παραχθούν οι φθόγγοι κατά την ομιλία: τα χείλη, τα δόντια, τα φατνία, ο ουρανίσκος, η υπερώα, η σταφυλή, η γλώσσα, η στοματική και η ρινική κοιλότητα (οι οποίες ονομάζονται και φωνητική κοιλότητα), οι φωνητικές χορδές, η γλωσσίδα, ο λάρυγγας, ο φάρυγγας. Τα όργανα αυτά καθορίζουν τον τόπο άρθρωσης ενός συμφώνου ή φωνήεντος.*